

MÔ HÌNH ĐẢM BẢO PHƯƠNG PHÁP KHOA HỌC TRONG ĐÀO TẠO VẬN ĐỘNG VIÊN CẤP CAO

Đặng Văn Dũng⁽¹⁾

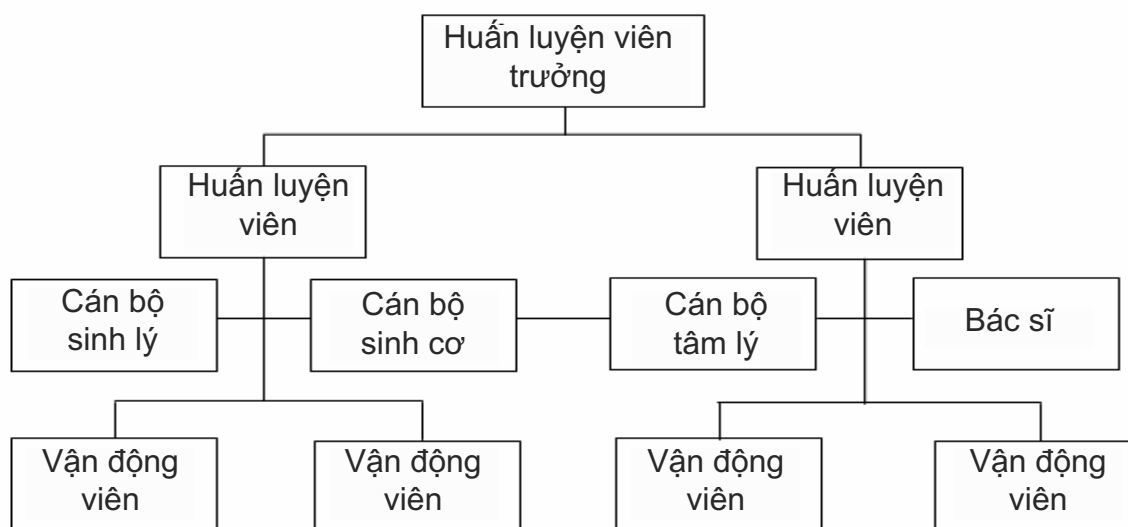
Ngày nay, không thể đạt thành tích cao trong thể thao nếu như không đảm bảo phương pháp khoa học trong đào tạo VĐV. Dựa trên kinh nghiệm ở Úc và Vương quốc Anh, cũng như kinh nghiệm của Liên bang Nga, có thể đưa ra hai mô hình cơ bản đảm bảo phương pháp khoa học trong đào tạo VĐV cấp cao, đó là: mô hình ưu tiên huấn luyện viên – còn gọi là mô hình huấn luyện (sơ đồ 1) và mô hình ưu tiên cán bộ khoa học – còn gọi là mô hình khoa học (sơ đồ 2).

Mô hình "huấn luyện" chính thức được áp dụng tại Úc và được sử dụng rộng rãi ở Anh, cũng như các nước phương Tây khác. Trong mô hình này, mỗi huấn luyện viên sẽ quyết định và tổ chức công việc của các bộ khoa học với vận động viên. Nguồn gốc của mô hình này được bắt nguồn từ văn hóa của thể thao phương Tây, nơi

mà các huấn luyện viên bắt đầu làm việc với tư cách huấn luyện viên nghiệp dư.

Mô hình "Khoa học" đã được phát triển ở Liên Xô (cũ) và đã được sử dụng rộng rãi ở nhiều nước trong khối xã hội chủ nghĩa trước đây, đặc biệt là ở CHDC Đức trước kia. Mô hình này là một trong những lý do minh chứng cho sự thành công vượt trội của những quốc gia này ở các môn thể thao Olympic. Nguồn gốc của mô hình nằm trong cơ cấu tổ chức thể thao quốc gia, nơi mỗi huấn luyện viên là một người làm công ăn lương.

Mặc dù cả mô hình ưu tiên huấn luyện viên và mô hình ưu tiên cán bộ khoa học đều đã khẳng định được tính ưu việt của mình, song chúng cũng luôn tồn tại những nhược điểm.

Sơ đồ 1. Mô hình "huấn luyện" đảm bảo phương pháp khoa học trong đào tạo vận động viên cấp cao

Ưu điểm của mô hình "huấn luyện": 1) Sự đa dạng của các phương pháp và kỹ thuật tạo ra một số kết quả ở mức trung bình. Sự thất bại của một huấn luyện viên đã có hầu như không có ảnh hưởng đến kết quả của đội; 2) Có khả năng

thu hút được nhiều HLV giỏi với phương pháp huấn luyện độc đáo của họ.

Nhược điểm của mô hình "huấn luyện": 1) Sự tương tác không tốt giữa các ngành khoa học khác nhau, mỗi huấn luyện viên quyết định và

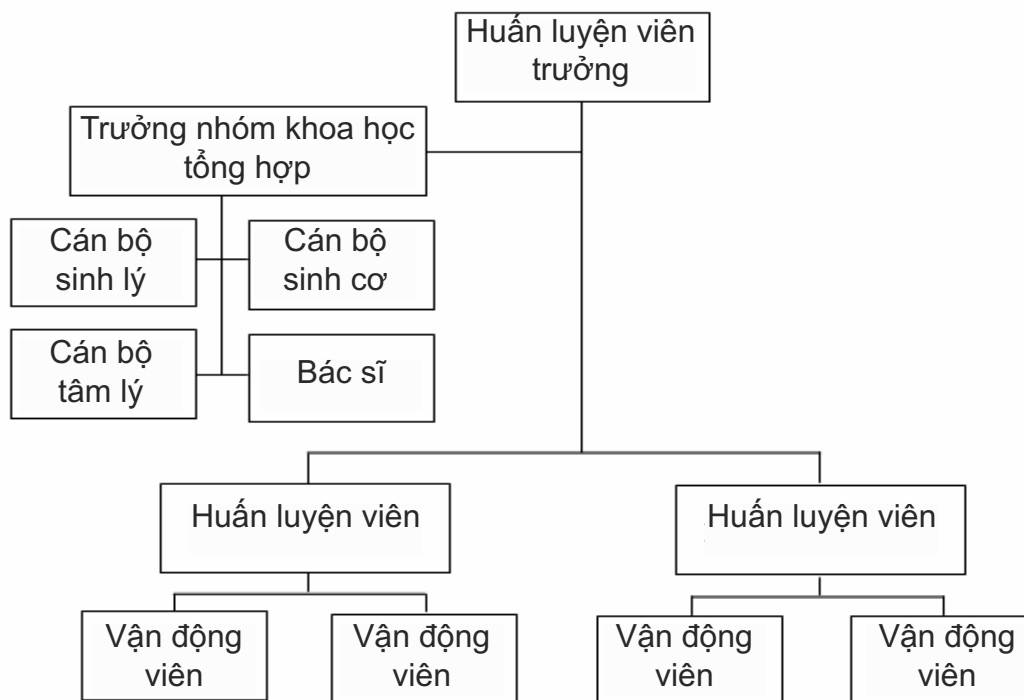
⁽¹⁾PGS.TS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN THỂ DỤC THỂ THAO

tổ chức công việc của các cán bộ khoa học với các vận động viên trong phạm vi trình độ và kinh nghiệm của mình, vai trò của khoa học huấn luyện bị xem nhẹ; 2) Việc Sử dụng kinh nghiệm huấn luyện trong sự phát triển hoàn thiện phương pháp huấn luyện được duy trì ở mức yếu. Huấn luyện viên không quan tâm đến việc chia sẻ những kinh nghiệm tích cực của họ

với nhau, bởi vì họ là đối thủ cạnh tranh trong thi đấu và vị trí trong đội tuyển. Chính vì vậy, họ luôn giữ kín những công nghệ và kinh nghiệm huấn luyện của bản thân.

Kết quả thể thao trong mô hình "huấn luyện" được xác định hoàn phụ thuộc vào chất lượng của huấn luyện viên, người tạo ra và duy trì các phương pháp huấn luyện.

Sơ đồ 2. Mô hình "Khoa học" đảm bảo phương pháp khoa học trong đào tạo vận động viên cấp cao

Trong mô hình "khoa học" các nhà khoa học được tổ chức thành một nhóm khoa học tổng hợp, được dẫn dắt bởi một chuyên gia trong khoa học huấn luyện (thường là nhà sư phạm). Các phương pháp đào tạo vận động viên được xác định bởi người đứng đầu của nhóm khoa học tổng hợp, cùng với huấn luyện viên trưởng điều phối huấn luyện viên để thực hiện. Mô hình này - một dạng "công nghiệp" nhất của các tổ chức của nhóm khoa học tổng hợp, mà ý tưởng có thể tạo ra "nhà máy sản xuất huy chương."

Ưu điểm của các mô hình "khoa học": 1) Sự tương tác hiệu quả của các ngành khác nhau được điều phối bởi người đứng đầu của nhóm khoa học tổng hợp; 2) Đảm bảo tính kế thừa và sử dụng hiệu quả thời gian huấn luyện.

Nhược điểm của các mô hình "khoa học": 1) Sự phụ thuộc của các kết quả của toàn đội vào

những phẩm chất chuyên môn của người đứng đầu nhóm khoa học tổng hợp và huấn luyện viên trưởng; 2) Không phù hợp với tính độc lập và nghiệp dư của huấn luyện viên.

Ngoài hai mô hình cơ bản này, còn có thể xuất hiện nhiều mô hình kết hợp khác. Chẳng hạn, trong mô hình "huấn luyện", huấn luyện trưởng có thể tạo các nhóm khoa học tổng hợp riêng của mình và đạt được kết quả cao thông qua việc sử dụng hiệu quả sự phối hợp và hỗ trợ khoa học. Việc lựa chọn mô hình huấn luyện phù hợp được xác định bởi những điều kiện cơ sở vật chất và nguồn nhân lực, cũng như văn hóa và truyền thống xã hội của một quốc gia cụ thể.

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN THỂ DỤC THỂ THAO**4. Trương Quốc Uyên**

Nữ vận động viên thể thao thành tích cao Việt Nam thực hiện lời dạy của Bác Hồ

7. Trương Anh Tuấn

Cần tập trung nâng cao năng lực hoạt động của các tổ chức xã hội và xã hội nghề nghiệp về thể dục thể thao

9. Đặng Văn Dũng

Mô hình đảm bảo phương pháp khoa học trong đào tạo vận động viên cấp cao

11. Nhật Minh

Tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng tài năng thể thao và nhân lực thể thao thành tích cao đến năm 2035

BÀI BÁO KHOA HỌC**14. Nguyễn Văn Phúc**

Mô hình lý thuyết giảm thiểu rủi ro trong hoạt động thể dục thể thao ở Việt Nam

20. Đỗ Hữu Trường; Nguyễn Xuân Thành

Các điều kiện triển khai mô hình phát triển thể dục thể thao quần chúng ở Miền núi

24. Đặng Văn Dũng; Phạm Thế Hưng

Cấu trúc quá trình huấn luyện trong giai đoạn huấn luyện ban đầu cho các câu lạc bộ Cờ vua chuyên nghiệp Miền Bắc

27. Lý Đức Trường; Lương Minh Khánh

Đặc điểm sinh viên tốt nghiệp chuyên ngành Võ – Quyền anh Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh giai đoạn 2015-2019

31. Phạm Văn Thắng; Lê Thị Tuyết Thương; Tôn Thanh Hải

Lựa chọn và xây dựng giải pháp phát triển phong trào tập luyện Bóng rổ cho học sinh các trường Trung học Phổ thông huyện Đông Anh, Thành phố Hà Nội

36. Phan Ngọc Thiết Kế

Đánh giá hiệu quả năng lực vận động của trẻ tự kỷ mức độ nhẹ và trung bình tham gia chương trình giáo dục cá biệt hóa

43. Trần Minh Liên

Lựa chọn bài tập phát triển thể lực chung cho nam sinh viên Ngành Công nghệ thông tin Trường Đại học Công nghệ thông tin và Truyền thông Thái Nguyên

47. Hà Thị Liên; Egorov V.N; Mironov D.L; Phạm Trường Nam

Động cơ và nhu cầu về hình thức, nội dung hoạt động thể thao của sinh viên Nga và sinh viên nước ngoài

52. Nguyễn Ngọc Minh; Nguyễn Văn Sơn

Thực trạng chất lượng quản lý hoạt động đào tạo Trung tâm Giáo dục thể chất và Thể thao Đại học Quốc gia Hà Nội

58. Lưu Thị Như Quỳnh

Thực trạng tính tích cực học tập môn giáo dục thể chất và tập luyện thể thao ngoại khóa của sinh viên Trường Đại học Hùng Vương

63. Nguyễn Tùng Lâm

Ứng dụng bài tập bổ trợ nâng cao sức mạnh cho nữ sinh viên Đội tuyển Aerobic Trường Đại học Sư phạm Thể dục thể thao Hà Nội

67. Trần Hiếu Ngân; Nguyễn Hoàng Minh Thuận

Sự hài lòng của vận động viên đối với chất lượng dịch vụ tại Nhà tập luyện Thể thao Phú Thọ Thành phố Hồ Chí Minh

73. Trần Vũ Phương

Ảnh hưởng của luyện tập Yoga đến một số chỉ số sinh hóa máu của người tập tại các trung tâm Yoga trên địa bàn Thành phố Tuyên Quang

TIN TỨC - SỰ KIỆN VÀ NHÂN VẬT**77. Phạm Tuấn Dũng; Đinh Thị Hằng**

6 bài tập nâng cao thể lực

80. Thẻ lệ viết và gửi bài.

THEORY AND PRACTICE OF SPORTS

4. Truong Quoc Uyen

High-achieving female athletes in Vietnam implement Uncle Ho's teachings

7. Truong Anh Tuan

Focus on improving the operational capacity of social organizations and vocational societies on physical training and sports

9. Dang Van Dung

Model used to ensure scientific method in training high-ranking athletes

11. Nhat Minh

Selecting, training and fostering sports talents and high-achievement sports human resources until 2035

ARTICLES

14. Nguyen Van Phuc

Theoretical model of risk reduction in sport activities in Vietnam

20. Do Huu Truong; Nguyen Xuan Thanh

Conditions for implementing the model of public sport development in the mountainous region

24. Dang Van Dung; Pham The Hung

Structure of the training process during the initial training phase for professional chess clubs in the North

27. Ly Duc Truong; Luong Minh Khanh

Characteristics of graduates majoring in Martial Arts - Boxing of Bac Ninh Sports University in the period 2015-2019

31. Pham Van Thang; Le Thi Tuyet Thuong; Ton Thanh Hai

Select and develop solutions to develop the basketball practice movement for high school students in Dong Anh district, Hanoi City

36. Phan Ngoc Thiet Ke

Effective motor capacity assessment of children suffering mild and moderate autism through a personalized program

43. Tran Minh Lien

Choosing exercises to develop general physical strength for male students majoring in Information Technology at Thai Nguyen University of Information and Communication Technology

47. Ha Thi Lien; Egorov V.N; Mironov D.L; Pham Truong Nam

Motivation and demand of the form and content of sports activities of Russian and foreign students

52. Nguyen Ngoc Minh; Nguyen Van Son

Current status of training activity quality management at the Center of Physical Education and Sports at Vietnam National University, Hanoi

58. Luu Thi Nhu Quynh

Actual status of active learning in the Physical education subject and extracurricular sports practice of students at Hung Vuong University

63. Nguyen Tung Lam

Application of supplementary exercises to improve female students' strength in the School Aerobic Team of Hanoi University of Physical Education and Sports

67. Tran Hieu Ngan; Nguyen Hoang Minh Thuan

Athletes' satisfaction with service quality at Phu Tho Sports Gymnasium, Ho Chi Minh City

73. Tran Vu Phuong

The influence of yoga practice on the change of some blood biochemical indicators of practitioners at Yoga centers in Tuyen Quang city

NEWS - EVENTS AND PEOPLE

77. Pham Tuan Dung; Dinh Thi Hang

6 exercises to improve physical strength

80. Rules of writing and posting.

Tạp chí KHOA HỌC

ĐÀO TẠO VÀ HUẤN LUYỆN THỂ THAO

JOURNAL OF SCIENTIFIC TRAINING AND SPORTS COACHING

Ministry of Culture, Sports and Tourism - Bac Ninh Sport University

Trường Đại học Thể dục Thể thao Bắc Ninh - Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch

ISSN 1859-4417

**Số 4-2022
(71)**

